

การอภิบาลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เกาะเต่า

Marine and Coastal Governance Assessment: Koh Tao

สุวัลักษณ์ สาธมนัสพันธ์¹ * วลัยภรณ์ อรัญญิก² ปุณิกา พลอัมพร¹ ศักดิ์อินันต์ ปลาทอง³ อรภา สุวัฒน์⁴ และ ไพฑูล แพนชัยภูมิ⁴
Suvaluck Satumanatpan¹ *, Walaiporn Aranyig², Punika Polamporn¹, Sakanan Plathong³, Orapa Suwattano⁴
and Pitul Panchaiyapoom⁴

¹ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม ศาลายา 73170

² สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พญาไท กทม 10400

³ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

⁴ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มุ่งหวังที่จะให้ได้คำตอบว่าเกาะเต่ามีการอภิบาลที่ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหรือไม่อย่างไร ภายใต้ข้อประกอบของการอภิบาล ด้านกฎหมาย หน่วยงาน และกระบวนการ และคุณสมบัติของธรรมาภิบาลห้าประการ ได้แก่ ความรับผิดชอบ/การตรวจสอบได้ ความโปร่งใสกับการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การมีส่วนร่วม ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม และการเข้าถึงความยุติธรรม โดยมีตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินการอภิบาลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกาะเต่า จำนวน 43 ตัวชี้วัด ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากกฎหมาย ประกาศต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการวิจัยเชิงสำรวจโดยการสัมภาษณ์ประชาชนเกาะเต่า

เกาะเต่ามีกฎหมายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมค่อนข้างครบถ้วน อีกทั้งมีหน่วยงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีกระบวนการที่เข้มงวดในการควบคุม ดูแล กิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เกาะเต่า เนื่องจากเกาะเต่าเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2557

หากพิจารณาตามคุณสมบัติของธรรมาภิบาลในการวิจัยนี้ พบว่าหน่วยงานต่าง ๆ มีความรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจและการบูรณาการข้อมูล ในส่วนของความโปร่งใสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร พบว่ามีข้อจำกัดในประเด็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ทั่วถึง คุณภาพและความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ รวมทั้งข้อจำกัดของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการจัดการมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตามพบว่าหน่วยงานภาครัฐยังมีความพยายามในการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อกำหนดนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังพบข้อจำกัดในการประสานงานและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและการบูรณาการเชิงพื้นที่ ประชาชนบางส่วนเห็นว่าการบังคับใช้กฎระเบียบมีความไม่เท่าเทียม หน่วยงานภาครัฐมีระบบและกระบวนการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้หลายช่องทาง

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการอภิบาลหรือการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่า ได้แก่ 1) สนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการให้แก่คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมระดับพื้นที่เกาะเต่า เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของพื้นที่เกาะเต่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) ปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัย สร้างสื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ได้รับความสนใจจากประชาชน รวมทั้งเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ 3) ฝึกอบรมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการดำเนินการมีส่วนร่วม

รวมทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี 4) ส่งเสริมให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน องค์ความรู้ นโยบายและแผน ที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งครอบคลุมพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเล และ 5) ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่ควรอะลุ่มอล่วย หรือยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบแก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1. บทนำ

แม้ว่าแนวคิดเรื่องการอภิบาลและธรรมาภิบาลจะไม่ใช่วิธีการใหม่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่ยังสับสนระหว่างสองคำนี้ เนื่องจากคำนิยามของทั้งคำว่าการอภิบาลและธรรมาภิบาลนั้นมีความเป็นนามธรรมค่อนข้างสูง อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยขอสรุปความหมายของการอภิบาลและธรรมาภิบาล ดังนี้

การอภิบาล (Governance) หมายถึง การใช้อำนาจ และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการพื้นที่ หรือสังคมหนึ่ง ๆ โดยเกี่ยวข้องกับใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ มีกระบวนการในการตัดสินใจอย่างไร ใครรับผิดชอบในการดำเนินการและดำเนินการอย่างไร ซึ่งมีได้เป็นการบริหารจัดการโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่การอภิบาลยังมีความหมายรวมถึงการบริหารจัดการโดยภาคเอกชน และภาคประชาชนอีกด้วย ส่วนธรรมาภิบาล (Good governance) หมายถึง การใช้อำนาจและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการพื้นที่ หรือสังคมใด ๆ โดยอาศัยกระบวนการที่ทำให้หน่วยงานและกฎหมายมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกภาคส่วนของพื้นที่ หรือสังคมนั้น ๆ ทั้งมิติของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชน เช่น ช่วยให้ระบบบริหารจัดการของภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น รวมถึงส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

เกาะเต่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งในอ่าวไทย ตั้งอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากถึง 500,000 คน ต่อปี การพัฒนาอย่างเข้มข้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มีความพยายามในการจัดการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีข้อมูลการศึกษาความหลากหลายของทรัพยากรชายฝั่งค่อนข้างครบถ้วน รวมถึงมีแผนยุทธศาสตร์และแนวทางการจัดการการใช้ประโยชน์แนวปะการังรอบเกาะเต่า อย่างไรก็ตามยังพบว่า ทรัพยากรทางทะเลของเกาะเต่ายังคงอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาว่าการจัดการ (Management) ที่ดำเนินการอยู่นั้นเป็นอย่างไร โดยวิเคราะห์บนกรอบแนวคิดของการบริหารจัดการหรือการอภิบาล (Governance) และคุณสมบัติด้านการมีธรรมาภิบาล (Good governance)

2. วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดการประเมินการอภิบาลภายใต้องค์ประกอบของการอภิบาลที่สำคัญ 3 ส่วน คือ กฎหมาย/ข้อกำหนด หน่วยงาน/องค์กร และกระบวนการ และพิจารณาคุณสมบัติของการมีธรรมาภิบาล 5 ประการ ได้แก่ ความรับผิดชอบ/การตรวจสอบได้ ความโปร่งใสกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วม ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม และการเข้าถึงความยุติธรรม

เกาะเต่า เป็นตำบลหนึ่งในเขตอำเภอเกาะพะงัน และได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่าเป็นเทศบาลตำบลเกาะเต่า เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2555 เทศบาลตำบลเกาะเต่าเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการและดูแลพื้นที่เกาะเต่า ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เกาะเต่าได้รับการประกาศให้เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทำให้พื้นที่เกาะเต่าอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีหน่วยงานที่มีภารกิจร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกาะเต่า ได้แก่ คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและ

ชายฝั่งเกาะเต่า กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมประมง นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยที่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

เก็บข้อมูลโดยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ
พื้นที่เกาะเต่า รวม 30 ราย และความคิดเห็นของประชาชนเกาะเต่าที่สะท้อนถึงการอภิบาลเพื่อการบริหารจัดการ
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 118 ราย

3. ผลการศึกษา

3.1 องค์ประกอบด้านกฎหมาย/ข้อกำหนด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่ามีหลายฉบับ เช่น
พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการทำประมง และการให้อำนาจ
รัฐมนตรีหรือข้าหลวงประจำจังหวัดมีอำนาจในการประกาศกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมและการควบคุมมลพิษ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กับการเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง
ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ประชาชนมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
ดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้อง
พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
บำรุงรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน และระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการใน
การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน

กฎหมายที่บังคับใช้เฉพาะพื้นที่เกาะเต่า เช่น ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2519 เรื่องกำหนด
ห้ามทำการประมงในบริเวณรอบ ๆ เกาะเต่าและเกาะหางเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ.
2539 เรื่องกำหนดที่จับสัตว์น้ำประเภทที่รักษาพิชพันธุ์ และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.
2557 เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณท้องที่ตำบลลิงงาม ตำบลบ่อผุด ตำบล
มะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้าน
ใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

นอกจากกฎหมายที่มีการบังคับใช้ตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบ
แนวคิดเชิงนโยบายในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งของพื้นที่เกาะเต่า เช่น แผนยุทธศาสตร์ปี พ.ศ. 2558 - 2562 ของ
เทศบาลตำบลเกาะเต่า และแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างบูรณาการบริเวณ
เกาะเต่าและพื้นที่ใกล้เคียงของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

3.2 องค์ประกอบด้านหน่วยงาน

เกาะเต่ามีฐานะเป็นเทศบาลตำบล ทำให้การปกครองในเกาะเต่าประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การบริหารจัดการโดยเทศบาลฯ และ 2) การดูแลทุกข์ สุข และความต้องการของราษฎรโดยกำนันและผู้ใหญ่บ้าน นอกจากการดูแลทุกข์ สุข และความต้องการของราษฎรแล้ว กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (เทศบาลฯ)

เทศบาลฯ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย บำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม รักษาความสะอาดของทางเดินสาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ การจัดให้มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิง การจัดอบรมให้ความรู้แก่ราษฎร ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมทั้งบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552) กล่าวคือ เทศบาลฯ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนจัดการด้านสาธารณสุขโรคและการจัดการสิ่งแวดล้อม ขณะที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่รับฟังปัญหาและความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการของราษฎรในหมู่บ้าน [เป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551] ซึ่งกำนันจัดให้มีการประชุมประจำทุกเดือน ผู้วิจัยพบว่าบ่อยครั้งที่ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือข้อขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรชายฝั่งจะถูกหยิบยกมาพูดคุยในเวทีดังกล่าวด้วย กำนันตำบลเกาะเต่านอกจากจะทำหน้าที่ดูแลทุกข์ สุข และความต้องการของราษฎรตามกฎหมายแล้ว ยังให้ความสำคัญด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอด้วยการประสานงานและความร่วมมือที่เข้มแข็งและใกล้ชิดระหว่างเทศบาลฯ และกำนันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเกาะเต่ามีโอกาสเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น นอกเหนือจากการปกครองของหน่วยงานทั้งเทศบาลฯ และกำนัน ตามที่กล่าวข้างต้นแล้วเกาะเต่ายังได้รับการกำกับ ดูแล และติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมจากคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมพื้นที่เกาะเต่าอีกด้วย (เกาะเต่าเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเมื่อ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

นอกจากเทศบาลฯ กำนัน และคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ภาพที่ 1) แล้ว การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่ายังมีหน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องอีกหลายหน่วย เช่น หน่วยบริหารจัดการประมงทะเลเกาะเต่า ทำหน้าที่ควบคุมดูแลเรือประมงให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประมง เพื่อป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ มีการลาดตระเวนเป็นประจำในบริเวณเขตพื้นที่รอบเกาะเต่า คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเกาะเต่า (คณะกรรมการมาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากภาคส่วนต่าง ๆ) มีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งฯ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ทสจ.) เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภาระหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งยังติดตามประเมินผลและตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด เช่น การตรวจวัดคุณภาพน้ำทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นประธาน คณะกรรมการกำกับฯ ทำหน้าที่ดูแล ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยรายงานผลต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติปีละครั้ง สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 14 (สสภ. 14) เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของกรมควบคุมมลพิษ มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับภาค และรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมระดับภาค รวมทั้งการประสานการดำเนินการเหตุฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อม จึงมีระบบรับเรื่องร้องเรียนทางด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการทรัพยากรทาง

ทะเลและชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี¹ ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) เป็นเลขานุการ คณะกรรมการดังกล่าวทำหน้าที่จัดทำและเสนอนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระดับจังหวัด ต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ อีกทั้งให้ความช่วยเหลือ ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้มีการดำเนินการหรือปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ รวมถึงดำเนินการร่วมกับภาคประชาชน ชุมชนชายฝั่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัด

องค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ (NGOs) ได้แก่ กลุ่มรักษ์เกาะเต่า และ New Heaven Reef Conservation Program และองค์กรสาธารณประโยชน์ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้รักษ์แบนเกาะเต่า มีบทบาทในการเฝ้าระวัง ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกาะเต่า ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน นอกจากนี้ยังมีส่วนของสถาบันการศึกษาที่ทำงานวิจัยในพื้นที่เกาะเต่าเพื่อนำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการวางกรอบแนวคิดเชิงนโยบายด้วย (ภาพที่ 1)

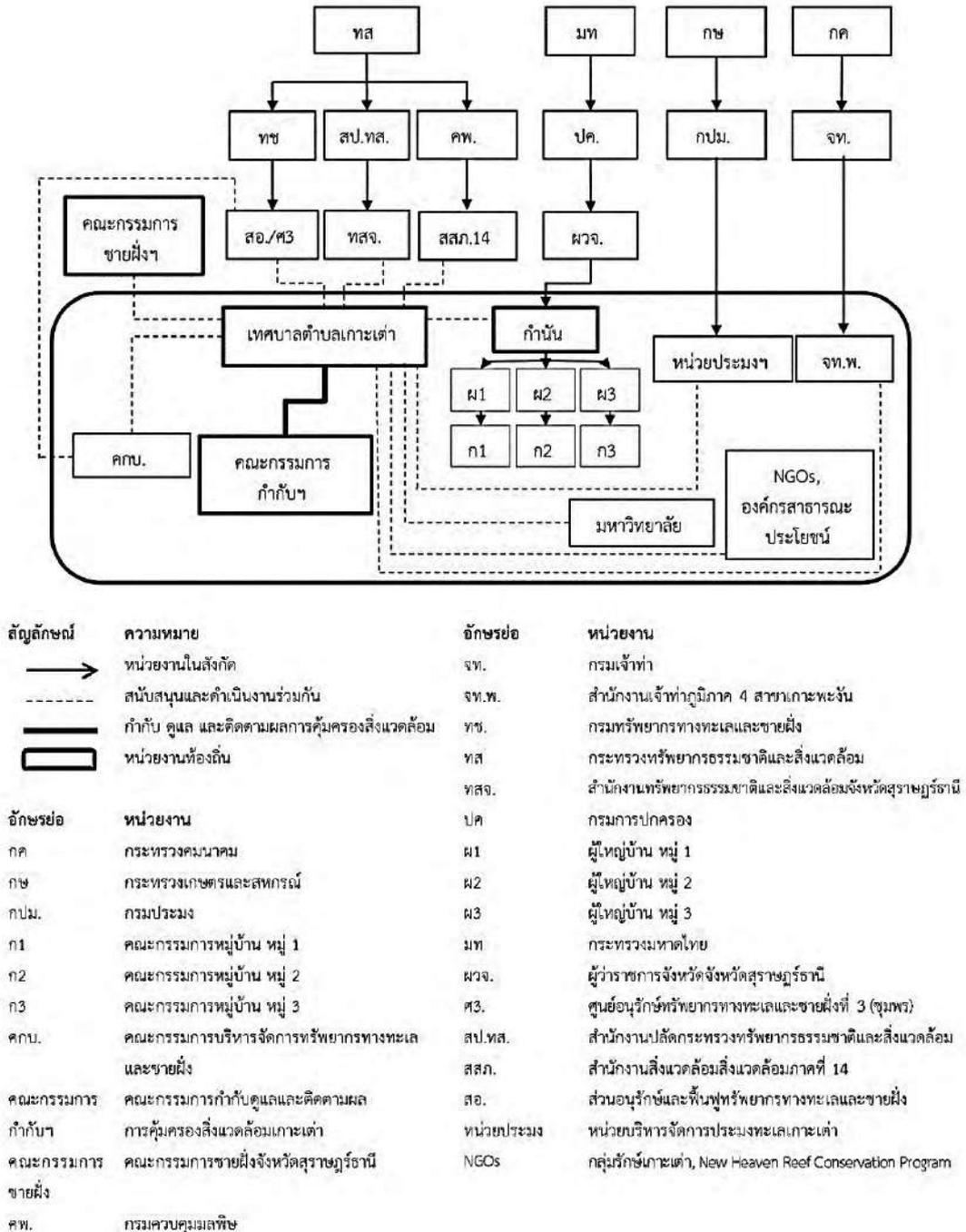
3.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการ

เดิมเกาะเต่าก่อนจะได้รับการประกาศให้เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2557) นั้น เจ้าของโครงการสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ในพื้นที่เกาะเต่าสามารถขออนุญาตก่อสร้างจากเทศบาลตำบลเกาะเต่าโดยไม่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมมากนัก แต่หลังจากเกาะเต่าได้รับการประกาศให้เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2557 แล้ว การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ตามประกาศกระทรวงฯ ดังกล่าว² อีกทั้งในประกาศกระทรวงฯ ยังมีข้อกำหนดห้ามกระทำการหรือประกอบกิจกรรมบางประเภทเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่า อาทิ การทำเหมืองแร่ การขุดเจาะเพื่อผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และการเคลื่อนย้ายหินที่มีอยู่ตามธรรมชาติโดยใช้เครื่องทุ่นแรง ในขณะที่ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมบางประเภทที่ห้ามดำเนินการตามประกาศกระทรวงฯ เช่น การขุด การถมทะเล (เว้นแต่เป็นการดำเนินการของส่วนราชการ) และการล่องลำลำน้ (ยกเว้นกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำและการดำเนินการเพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง) สามารถกระทำได้หากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้หากโครงการพัฒนาหรือโครงการที่อาจสร้างผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิตหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับชุมชนท้องถิ่น ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ด้วย

กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ประชาชนสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียนผ่านทางเทศบาลฯ หรือหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่า กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 14 กรมควบคุมมลพิษ เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานที่ได้รับเรื่องร้องเรียนจะประสานงานร่วมกับเทศบาลฯ ในการตรวจสอบและดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป

¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 2558 กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระดับจังหวัด ตามมาตรา 12

² ตัวอย่างข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารที่ระบุไว้ในประกาศกระทรวงฯ เช่น บริเวณพื้นที่เกาะเต่าที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางไม่เกิน 80 เมตร อาคารหรือสิ่งก่อสร้างใด ๆ ต้องมีระยะห่างจากแนวชายฝั่งทะเลไม่น้อยกว่า 10 เมตร ความสูงไม่เกิน 6 เมตร มีพื้นที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ดินที่ขออนุญาตก่อสร้าง และมีพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ว่างนั้น โดยมีไม้ยืนต้นเป็นไม้ท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบหลัก และมีลักษณะหลังคาลาดชันตามแบบสถาปัตยกรรมไทย สถาปัตยกรรมเมืองร้อนชื้น หรือสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น พื้นที่หลังคาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของพื้นที่อาคาร และมีสีกลมกลืนธรรมชาติ เช่น สีอิฐ สีดินเผา สีน้ำตาล สีเทา สีเขียวใบไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 1 แผนผังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพื้นที่เกาะเต่า

3.4 ผลการประเมินการอภิบาลตามคุณสมบัติของธรรมาภิบาล

3.4.1 ความรับผิดชอบ/การตรวจสอบได้

เกาะเต่ามีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังมีหน่วยงานภาครัฐที่มีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งของเกาะเต่า ประกอบด้วย คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่า คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเกาะเต่า คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี และอีกหลายหน่วยงานตามที่กล่าวแล้วในหัวข้อ 3.2 (องค์ประกอบด้านหน่วยงาน)

การสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่าขาดความรู้ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการฯ ต่อสาระของประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่า

ในส่วนของการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีระบบการติดตามตรวจสอบสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกาะเต่า เช่น การตรวจวัดคุณภาพน้ำทะเล การตรวจวัดความสมบูรณ์ของแนวปะการัง เป็นต้น รวมถึงมีการดำเนินงานและความพยายามในการจัดทำนโยบายการจัดการเกาะเต่าที่เป็นรูปธรรม เช่น การจัดทำร่างมาตรการด้านน้ำเกาะเต่า รวมถึงข้อกำหนดอื่น ๆ เช่น การจัดระเบียบจราจร เป็นต้น (แต่การศึกษานี้ยังไม่สามารถให้คำตอบได้ชัดเจนว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพของการอภิบาลภายใต้หลักการความรับผิดชอบ/การตรวจสอบอย่างไร)

3.4.2 ความโปร่งใสกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้หน่วยงานราชการจัดข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตรวจสอบได้ ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประมาณร้อยละ 54 ไม่ทราบว่าตนเองมีสิทธิตามกฎหมายในการร้องขอให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

เทศบาลฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรสาธารณประโยชน์มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ รวมถึงช่องทางอื่น ๆ เช่น การติดป้ายประกาศในบริเวณพื้นที่สาธารณะ เสียงตามสาย วิทยุชุมชน รถกระจายเสียง ผลการศึกษาพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเกาะเต่าส่วนใหญ่ใช้สื่อบุคคลมากที่สุด (ปากต่อปาก) (ร้อยละ 29.2)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 46.1) ระดับปานกลาง (ร้อยละ 40) และระดับต่ำ (ร้อยละ 13.9) และคิดว่าการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการไม่ยุ่งยาก (ร้อยละ 75) แต่วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 58.1)

3.4.3 การมีส่วนร่วม

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 กำหนดให้หน่วยงานราชการผู้รับผิดชอบโครงการต้องเผยแพร่ข้อมูลของโครงการให้ประชาชนรับทราบก่อนเริ่มดำเนินการ และจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในช่วงปี พ. ศ. 2557 เทศบาลฯ ได้จัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนการตัดสินใจดำเนินโครงการ เช่น โครงการผลิตน้ำทะเลจากน้ำจืด และโครงการขุดลอกร่องน้ำบริเวณอ่าวแม่หาดและอ่าวโหลกบ้านเก่า เนื่องจากโครงการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ต่อทรัพยากรทางทะเลของเกาะเต่า อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมที่ระบุไว้ในโครงการที่กล่าวข้างต้นยังมีข้อควรปรับปรุงบางประการ เช่น ความครบถ้วนของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็น รายละเอียดของเอกสารชี้แจงเพื่อใช้ประกอบการมีส่วนร่วม และระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ก่อนการมีส่วนร่วม เป็นต้น

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกาะเต่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 52.5 ไม่ทราบว่าหน่วยงานภาครัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แต่สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยเข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็น คิดว่าเจ้าหน้าที่มีทักษะในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในระดับดี (ร้อยละ 52.9) และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ (ร้อยละ 76.5) เนื่องจากหน่วยงานที่ดำเนินการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงความคิดเห็นระหว่างการประชุม แต่บางส่วนคิดว่า การรับฟังความคิดเห็นไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ (ร้อยละ 23.5) เนื่องจากการรับฟังความคิดเห็นที่ผ่านมา หน่วยงานผู้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนชี้แจงรายละเอียดข้อมูลโครงการไม่ชัดเจน อีกทั้งบางส่วนของแบบสอบถามสำหรับการรับฟังความคิดเห็นไม่ถูกเก็บคืน และระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดประชุมการมีส่วนร่วมกระชั้นชิด

3.4.4 ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกาะเต่า สามารถใช้กฎหมายหลายฉบับที่ระบุให้หน่วยงานภาครัฐมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงทรัพยากรและพื้นที่ชายฝั่งด้วย ในส่วนของตัวชี้วัดการมีกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมนั้น การศึกษาพบว่ามีการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ (Institution Coordination) ที่มีการดำเนินการในพื้นที่ เช่น การดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่า (กรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่) ทั้งนี้ระหว่างการศึกษาพบว่าการประชุมเพื่อหาข้อยุติในโครงการพัฒนาที่ต้องขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบจากกรรมการกำกับดูแลการประสานงานระหว่างหน่วยงานในรูปแบบของคณะกรรมการกำกับดูแล เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี จะช่วยส่งเสริมให้การกำกับดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชน อีกทั้งยังช่วยลดความทับซ้อนและหาทางยุติข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ เองก็มีข้อจำกัดด้านประสานงานระหว่างกรรมการ หรือระหว่างหน่วยงาน รวมถึงความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบที่บังคับใช้ในพื้นที่

หน่วยงานภาครัฐมีกลไกการติดตามตรวจสอบกรณีร้องเรียนหรือมีผู้สร้างเหตุเดือดร้อนรำคาญในพื้นที่ โดยมีระบบรับเรื่องร้องเรียน และกระบวนการตรวจสอบที่เป็นรูปธรรม เช่น กรณีเสียงดังรบกวนบริเวณหาดทรายรี และกรณีน้ำมันรั่วไหลจากโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า การไฟฟ้าสาขาย่อยตำบลเกาะเต่า ซึ่งเทศบาลฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตรวจสอบ เพื่อให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

การศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 56) ให้ความเห็นว่าการบังคับใช้กฎระเบียบต่าง ๆ ในพื้นที่เกาะเต่ามีความเท่าเทียมกัน และร้อยละ 44 เห็นว่าการบังคับใช้กฎระเบียบไม่เท่าเทียมกัน

3.4.5 การเข้าถึงความยุติธรรม

เทศบาลฯ มีระบบรับเรื่องร้องเรียน กรณีมีผู้ได้รับความเสียหาย หรือได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของภาครัฐ หรือภาคเอกชน โดยสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียน ณ ที่ทำการเทศบาลฯ หรือผ่านทางเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังมีทั้งหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ทช. คพ. และ สสภ. 14 ยังมีระบบรับเรื่องร้องเรียนให้ผู้ได้รับความเสียหายสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียนได้เช่นกัน³ ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ให้อำนาจเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเข้าตรวจสอบสถานที่ ระงับการดำเนินการชั่วคราวผู้ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ และจากการสำรวจพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.1) ทราบสิทธิในการร้องเรียนที่ตนเองมี แต่มีเพียงร้อยละ 7.6 ที่เคยไปใช้สิทธิเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนยังไม่ได้ได้รับความเดือดร้อน บางส่วนไม่กล้าไปใช้สิทธิเพราะคิดว่าตนเองไม่ใช่คนในพื้นที่ และบางกรณีสามารถไกล่เกลี่ยกันเองได้ และในส่วนการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทของเทศบาลฯ มีประชาชนบางส่วนคิดว่ากระบวนการแก้ไขมีความล่าช้า และหรือไม่มีการดำเนินการ ดังนั้น เทศบาลฯ จึงควรชี้แจงสาเหตุความล่าช้าของการดำเนินการแก้ไขปัญหา เช่น กรณีปัญหาขยะส่งกลิ่นเหม็นในพื้นที่หมู่ 3 เทศบาลควรชี้แจงสาเหตุ หรืออธิบายให้ประชาชนรับทราบถึงสาเหตุที่ยังไม่สามารถแก้ไขกลิ่นเหม็นของขยะได้

ประเด็นการแก้ไขข้อพิพาท พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.3) ทราบถึงกระบวนการในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้ง ผลการสำรวจพบว่าการใช้กฎหมาย (โดยการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ร้อยละ

³ ผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์

<http://dmcr2014.dmcr.go.th/contact.php> ของ ทช.;

<http://www.reo14.go.th/t0105/index.php?tpid=0012&pgid=0012&menub=1> ของ สสภ. 14;

<http://ecap.pcd.go.th/Petition.aspx> ของ คพ.

34.7) การไถ่กลับโดยผู้อาวุโส (ร้อยละ 33.9) และการไถ่กลับกันเอง (ร้อยละ 26.4) และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.6) เห็นว่ากระบวนการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งในพื้นที่เกาะเต่าเป็นที่ยอมรับและยุติธรรม

4. สรุปผลและข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการอภิบาลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าไปสู่การมีธรรมาภิบาล

4.1 สรุป

1. การประเมินโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของการอภิบาลด้านกฎหมาย หน่วยงาน และกระบวนการพบว่า เกาะเต่ามีกฎหมายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมค่อนข้างครบถ้วน อีกทั้งยังมีหน่วยงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีกระบวนการที่ควบคุม ดูแลกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เกาะเต่า

2. เกาะเต่าได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2557 และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แต่การดำเนินการของคณะกรรมการกำกับฯ ยังประสบปัญหาด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น ขาดองค์ความรู้ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการฯ ต่อสาระของประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม รวมถึงสาเหตุอันเป็นผลพวงมาจากการขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

3. การประเมินตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัตินธรรมาภิบาลทั้ง 5 ประการ ได้แก่ ความรับผิดชอบ/การตรวจสอบได้ ความโปร่งใสการเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วม ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม และการเข้าถึงความยุติธรรม พบว่า หน่วยงานต่าง ๆ มีความรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า โดยมีความพยายามการดำเนินการร่วมกัน เพื่อกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การเข้าถึงความยุติธรรม หน่วยงานมีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน เพื่อให้ประชาชนที่เดือดร้อน หรือได้รับผลกระทบสามารถส่งเรื่องร้องเรียนได้หลายช่องทาง อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีข้อจำกัดหรือมีอุปสรรคการอภิบาลการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่เกาะเต่าในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

- ศักยภาพและความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ทั่วถึง คุณภาพและความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่
- ข้อจำกัดของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วม
- การประสานงานระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และการบังคับใช้กฎระเบียบ

4.2 ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินการอภิบาลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่า จะเห็นได้ว่า คุณสมบัตินธรรมาภิบาลทั้ง 5 ประการ มีผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่า และพบว่ายังมีข้อจำกัดบางประการที่ต้องได้รับการปรับปรุง ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ กฎหมายได้ระบุถึงหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าไว้ชัดเจน หนึ่งในองค์การที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเกาะเต่า (ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2557) ซึ่งมีข้อจำกัดด้านความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการฯ ต่อสาระของประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงหรือเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะกรรมการกำกับฯ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง หากการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับ

ฯ มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าประสบความสำเร็จ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ควรให้การสนับสนุนข้อมูลทางด้านวิชาการให้แก่คณะกรรมการกำกับฯ
รวมถึงสนับสนุนหรือเสริมสร้างศักยภาพให้คณะกรรมการกำกับฯ ทั้งด้านความรู้และความเข้าใจต่อสาระของประกาศ
ฯ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมเป็นประเด็นท้าทายหรือข้อเสนอแนะประการหนึ่งที่จะช่วยให้การอภิบาล
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น หรือมีระดับการอภิบาลที่ดีขึ้น

ด้านความโปร่งใสกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรและ
สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เช่น เทศบาลฯ มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ ป้ายประกาศ
และการกระจายเสียง อย่างไรก็ตาม พบว่าคุณภาพของข้อมูลข่าวสารและวิธีการเผยแพร่ยังคงต้องได้รับการปรับปรุง
เช่น ความทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงควรมีการเผยแพร่ความสำเร็จของทรัพยากรทาง
ทะเลและชายฝั่ง และเนื้อหาสาระของประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ประกาศกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2557) เป็นต้น นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารควรครอบคลุมทั้งในพื้นที่ชายฝั่ง พื้นที่ลาดชัน หรือ
พื้นที่สูงที่เข้าถึงได้ยาก (เช่น การติดตั้งเครื่องกระจายเสียงที่มีคุณภาพ)

ด้านการมีส่วนร่วม การตัดสินใจที่จะดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและ
สิ่งแวดล้อมของเกาะเต่า หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตัดสินใจให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดเวที
การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพของการมีส่วนร่วมยังคงต้องได้รับการ
ปรับปรุง เพื่อส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมมีคุณภาพดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการมีส่วนร่วม ได้แก่

- การฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ
ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น การเสริมสร้างทักษะการเข้าหาชุมชนให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ
(ระดับท้องถิ่น จังหวัด) และการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น
- หน่วยงานที่จัดเวทีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนควรคำนึงถึงองค์ประกอบ ดังนี้
 - ความครบถ้วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรครบถ้วนทั้งผู้ได้รับผลกระทบ (กลุ่มผู้เสีย
ประโยชน์/กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์) หน่วยงานภาครัฐในระดับต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรพัฒนา
เอกชน นักวิชาการ และประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรเข้ามามีส่วนร่วม
ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นโครงการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีระยะเวลาไตร่ตรองทางเลือกในการตัดสินใจ
 - ความครบถ้วนของข้อมูลที่เผยแพร่ในเอกสารของโครงการ (ควรบอกถึงวัตถุประสงค์
สาระสำคัญของโครงการ ผู้ดำเนินการ สถานที่ที่จะดำเนินการ ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ
ผลผลิตและผลลัพธ์โครงการ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน มาตรการป้องกัน และประมาณ
ค่าใช้จ่าย – ที่มาของเงิน และภาษาที่ใช้ในเอกสารเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวฯ ควรปรับให้มีความ
เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น)
 - การเปิดเผยข้อมูลและรายละเอียดโครงการอย่างน้อย 15 วัน ก่อนดำเนินการรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชน และภายใน 15 วัน หลังดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
ตามระเบียบสำนักทะเบียนสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.
2548 ทั้งนี้ควรบรรจุความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการลงในรายงานผลดังกล่าวด้วย
เพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงและแก้ไขต่อไป รวมถึงควรแจ้งความก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงของ
โครงการอย่างต่อเนื่องอีกด้วย
- การส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เช่น
การดูแลฟื้นฟูทรัพยากร และการศึกษาวิจัยและการกำหนดกติกาต่าง ๆ เป็นต้น

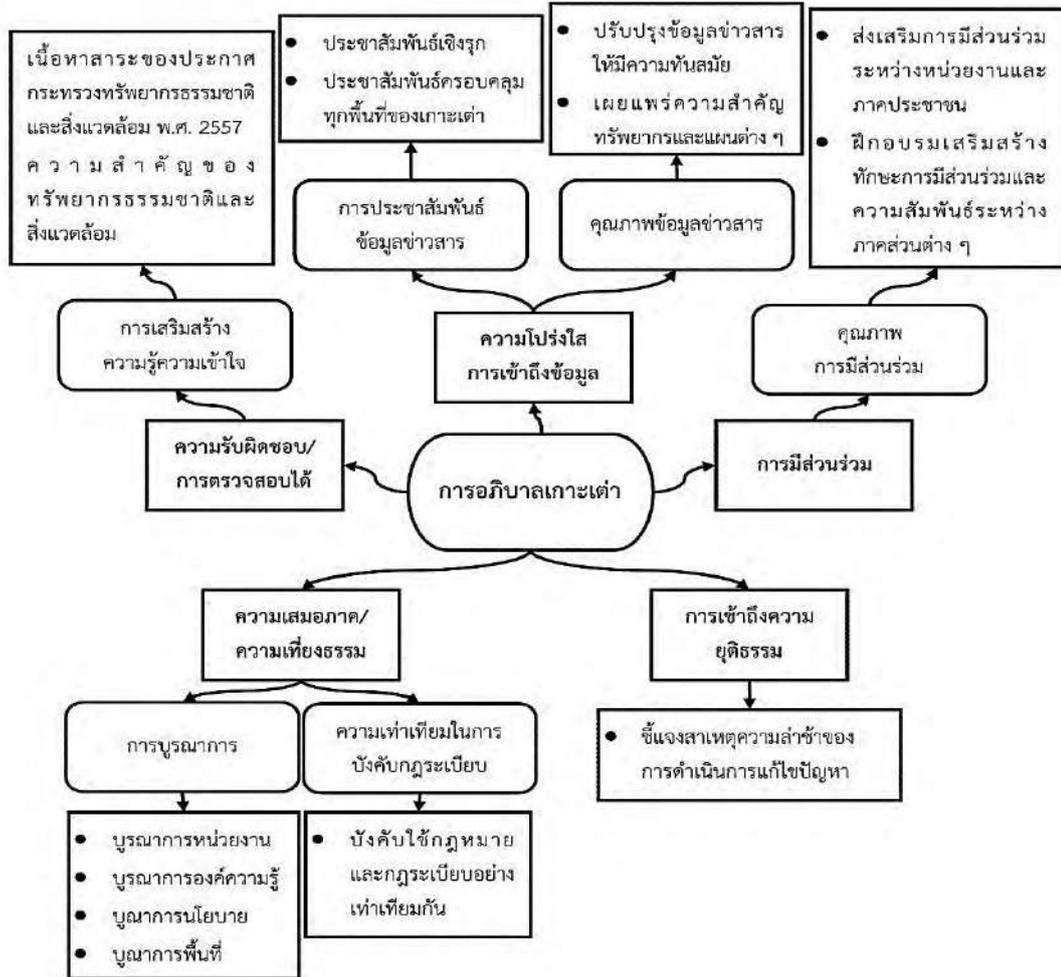
ด้านความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม ผลการประเมิน พบว่ามีกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่เกาะเต่า แต่ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก สรุปได้ว่านอกจากต้องปรับปรุงการบูรณาการระหว่างหน่วยงานแล้ว ยังมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงการบูรณาการองค์ความรู้ การบูรณาการนโยบายและแผนต่าง ๆ รวมถึงการบูรณาการเชิงพื้นที่ด้วย ในขณะเดียวกัน ประชาชนเกาะเต่าบางส่วนคิดเห็นว่าการบังคับใช้กฎระเบียบต่าง ๆ ในเกาะเต่ายังไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับฐานะทางการเงิน และความเป็นคนในพื้นที่ เป็นต้น ดังนั้นในการปรับปรุงความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่ควรอะลุ่มอล่วยหรือยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบกับบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ด้านการเข้าถึงความยุติธรรม หน่วยงานภาครัฐได้จัดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียนที่หลากหลาย โดยผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย สามารถร้องเรียนได้หลายช่องทาง อย่างไรก็ตามพบว่าประชาชนจำนวนมากที่เคยไปใช้สิทธิในการร้องเรียน ให้ข้อคิดเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐควรมีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วขึ้น หรือหากการแก้ไขปัญหาเกิดความล่าช้าควรชี้แจงสาเหตุของความล่าช้าให้ประชาชนรับทราบเป็นระยะ

สรุปการส่งเสริมการอภิบาลการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าไปสู่การมีธรรมาภิบาล แสดงในภาพที่ 2 ประกอบด้วยคุณสมบัติหลัก 5 ประการด้วยกัน ได้แก่

- (1) ความรับผิดชอบ/การตรวจสอบ
- (2) ความโปร่งใส
- (3) การมีส่วนร่วม
- (4) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม
- (5) การเข้าถึงความยุติธรรม

หากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขาดคุณสมบัติธรรมาภิบาลประการหนึ่งประการใดไป จะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดประสิทธิผล ทั้งนี้สามารถนำกรอบแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในการประเมินการอภิบาลการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกาะหรือชายฝั่งอื่น ๆ ได้

ภาพที่ 2 การส่งเสริมการอภิบาลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะเต่าไปสู่การมีธรรมาภิบาล

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2558). **สถิตินักท่องเที่ยว**. วันที่ค้นข้อมูล 2 กุมภาพันธ์ 2558, จาก กรมการท่องเที่ยว เว็บไซต์: <http://newdot2.samartmultimedia.com/home/listcontent/11/221/276>
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2543). **ประชารัฐกับการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ถวิลวดี บุรีกุล, วันชัย วัฒนศัพท์, ดิน ปรัชญพฤทธิ์, พชร สีโรรส, อัมพร อารังลักษณ์, มานวิภา อินทรทัต, วลัยภรณ์ อัดตะนันท์, บรรเจิด สิงคะเนติ และวิศิษฎ์ ชัชวาลทิพากร. (2547). **วัดระดับการบริหารจัดการที่ดี**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- เทศบาลตำบลเกาะเต่า. (2557). **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2558-2560)**. สุราษฎร์ธานี: เทศบาลตำบลเกาะเต่า.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). **การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พงษ์ทอง ตั้งชูพงศ์, พิสิษฐ์ ศิริสุวรรณ, กฤษณะ เขาวนโนทัย, กันธรัตน์ นาคศรี, พันธุ์ศิริ ป้อมบุปผา และวิเศษพล นิชยานนท์. (2556). **ถอดบทเรียนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, จิระประภา อัครบวร, วรณพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา, สุทธปริดา, ศักดา บุญยไวยโรจน์, ศิลปชัย บูรณพานิช, เอกชัย กี่สุขพันธ์, เสน่ห์ ชาวโต, ปัญญา แก้วกีย์, วราภรณ์ พลภักษ์ปัญญากุล และขวัญชีวา วรณพินทุ. (2553). **การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2550). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (Indicators of Good Governance). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2557). **จับชีพจรประเทศไทย: ตัวชี้วัดประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล 2552 – 2553**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, สถาบันพระปกเกล้า, มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และโครงการยุทธศาสตร์นโยบายฐานทรัพยากร. (2548). **ธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. 2548 (ประเมินผลครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิเทศพัฒนาและสถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, สถาบันพระปกเกล้า, มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และโครงการยุทธศาสตร์นโยบายฐานทรัพยากร. (2550). **คู่มือธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม ฉบับประชาชน**. กรุงเทพฯ: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- สุวลักษณ์ สารุมนัสพันธุ์. (2554). การจัดการชายฝั่ง การบูรณาการสู่ความยั่งยืน. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงบประมาณ. (2549). **การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) ของสำนักงานงบประมาณ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานงบประมาณ.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2549). **แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2555). **รายงานฐานข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชายหาดท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2542). **มุมมองนายอานันท์**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2543). **คำกล่าวบรรยายพิเศษ ในการประชุมวิชาการ เรื่องความสำเร็จและบทเรียนของประเทศต่าง ๆ ในการสร้างธรรมาภิบาลและการป้องกันประมงผิดกฎหมาย**. วันที่ค้นข้อมูล 11 กันยายน 2558, จากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เว็บไซต์: <http://tdri.or.th/research/d2000016/>
- ADB. (1999). **Governance: Sound development management**. Manila: Asian Development Bank.
- Attride – Stirling. (2001). **Thematic networks: an analytic tool for qualitative research**. *Qualitative research*, 1(3), 385 – 405.
- Azuz – Adeath, I., García-Gutiérrez, C., Alonso-Peinado, H., Torres-Navarrete, C. and Díaz-Mondragón, S. (2015). **Design and evaluation of marine and coastal governance indicators for the Southern Mexican region**. *Journal of Integrated Coastal Zone Management*, 15(3), 333 – 351.
- Bennet, N. J. and Dearden, P. (2014). **From measuring outcomes to providing inputs: Governance, management, and local development for more effective marine protected areas**. *Marine policy*, 50(2014), 96 – 110.
- Borrini-Feyerabend, G., Dudley, N., Jaeger, T., Lassen, B., Pathak Broome, N., Phillips, A. and Sandwith, T. (2013). **Governance of Protected Areas: From understanding to action**. *Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 20*. Gland: IUCN.
- Costanza, R., Andrade, F., Antunes, P., Belt, M. v. d., Boersma, D., Boesch, D. F., Catarino, F., Hanna, S., Limburg, K., Low, B., Molitor, M., Pereira, J. G., Rayner, S., Santos, R., Wilson, J. and Yong, M. (1998). **Principles for sustainable governance of the oceans**. *Chemistry and biology of the ocean*, 281, 198 – 199.

- Davidson, J., Lockwood, M., Curtis, A., Stratford, E. and Griffith, R. (2006). **Governance principles for regional natural resource management: Pathways to good practice in regional NRM governance**. Hobart: School of Geography & Environmental Studies, University of Tasmania.
- Fabbris, L. (2013). **Measurement scales for scoring or ranking sets of interrelated items**. *Survey data collection and integration*, 21 – 43.
- Graham, J., Amos, B. and Plumptre, T. (2003). **Governance principles for protected areas in the 21st century**. Ottawa: Institute on Governance.
- ICPS. (2012). **Governance**. Retrieved September 30, 2015, from <http://www.parlicentre.org/Governance.php>
- IFAD. (1999). **Good governance: An overview**. September 8 – 9, 1999 at Rome, Italy.
- Internet Content Rating Association. (n.d.). **Ranking and scoring guidelines**.
- JICA. (1995). **Participatory development and good governance report of the Aid Study Committee**. Retrieved September 30, 2015, from http://jica-ri.jica.go.jp/IFIC_and_JBICI-Studies/english/publications/reports/study/topical/part/part_2.html
- Kjaer, A.M. (2004). **Governance**. Cambridge: Polity Press.
- Kooiman, J., Bavinck, M., Jentoft, S. and Pullin, R. (editors) (2005). **Fish for life: interactive governance for fisheries**. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). **Determining sample size for research activities**. *Educational and Psychological measurement*, 30, 607 – 610.
- MAV, VLGA, LGV and LGPro. (2012). **What is good governance**. Retrieved August 16, 2015, from <http://www.goodgovernance.org.au/about-good-governance/what-is-good-governance/>
- Mikkelsen, B. (2005). *Methods for development work and research: A new guide for practitioners*. New Delhi: Tejeshwar Singh for Sage Publications India Pvt Ltd.
- Moore, P., Zhang, X. and Triraganon, R. (2011). **Natural resource governance Trainers' Manual**. Bangkok: IUCN, RECOFTC, SNV.
- OCOD. (1999). **Bank group policy on good governance**. African Development Bank and African Development Fund.
- OHCHR. (2015). **Good governance and human rights**. Retrieved August 16, 2015, from <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Development/GoodGovernance/Pages/GoodGovernanceIndex.aspx>
- Satumanatpan, S. and Chuenpagdee, R. (2015). **Assessing governability of environmental protected areas in Phetchaburi and Prachuap Kirikhan, Thailand**. *Maritime Studies*. V.14, 17: 1-19.
- Satumanatpan, S, Senawongse, P, Thansuporn, W, and Kirkman, H. (2014). **Enhancing management effectiveness of environmental protected areas, Thailand**. *Ocean & Coastal Management*. 89: 1-10.
- The World Bank. (1992). **Governance and development**. Washington, D.C.: The World Bank.
- UN. (2000). **Building partnerships for good governance. The spirit and the reality of South-South Co-operation**. New York: United Nations Press.
- UNDESA, UNDP and UNESCO. (2012). **UN system task team on the post-2015 UN development agenda. Governance and development**. Retrieved August 13, 2015, from

http://www.un.org/en/development/desa/policy/untaskteam_undf/thinkpieces/7_governance.pdf

UNDP. (2009). **Planning a governance assessment: A guide to approaches, costs and benefits.**

Norway: UNDP Oslo Governance Centre.

UNIFEM. (2005). **Definition of governance, good governance and a proposed framework for good governance.** Retrieved August 16, 2015, from http://www1.aucegypt.edu/src/engendering/good_governance.html

Van Trung Ho, T., Woodley, S., Cottrell, A. and Valentine, P. (2014). **A multilevel analytical framework for more-effective governance in human-natural systems: A case study of marine protected areas in Vietnam.** *Ocean & Coastal Management*, 90, 11 – 19.

ประมวลบทความภาคบรรยาย

Oral Session

ปฏิญญาเกาะเต่า

ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี คณะผู้บริหารเทศบาลเกาะเต่า ชมรมรักษ์เกาะเต่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวดำน้ำ ครูสอนดำน้ำ ผู้ประกอบการที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า กลุ่มเรือหางยาว เรือท่องเที่ยว กลุ่มประมงพื้นบ้านบนเกาะเต่า ประชาชนเกาะเต่า หน่วยงานราชการ โรงเรียน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการ **มีวิสัยทัศน์ ร่วมกันว่า**

“เกาะเต่า มีระบบบริหารจัดการพื้นที่ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้ประกอบการ ในลักษณะที่คำนึงถึงความสัมพันธ์กันเชิงนิเวศ จากภูเขาถึงทะเล เพื่อการใช้ประโยชน์ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้ และการใช้ประโยชน์แบบดั้งเดิมของชุมชนอย่างมีดุลยภาพกับการอนุรักษ์ และเป็นต้นแบบของการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยชุมชนของประเทศ”

มีความตระหนักร่วมกันว่า

- ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของเกาะเต่า โดยเฉพาะแนวปะการัง มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นระบบนิเวศที่สำคัญ ที่เกื้อหนุนวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณเกาะเต่ากำลังได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณค่าของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- มีกิจกรรมที่สร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง ได้แก่ การทิ้งสมอเรือ การเหยียบ การตีฟิน การกระแทกของอุปกรณ์ดำน้ำ การปล่อยให้ตะกั่วถ่วงน้ำหนักของ CESA lines กระแทกปะการัง การให้อาหารปลา การทิ้งเศษอาหารลงในแนวปะการัง การเก็บสิ่งมีชีวิตทางทะเลที่เป็นสัตว์คุ้มครอง การตกปลา การยิงปลา และการประมงอื่นๆ ในบริเวณแหล่งดำน้ำ
- ผู้นำการท่องเที่ยวขาดประสบการณ์ และความสามารถในการนำท่องเที่ยวแนวปะการังอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ ที่อาจสร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง และไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เกาะเต่า ได้แก่ การนำนักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนดำน้ำตามหลักสูตรสากลลงไปแนวปะการัง (Try dive หรือ Tea bagging) Snuba หรือชื่อเรียกอื่นๆ ที่ใช้สายส่งอากาศช่วยหายใจใต้น้ำ ให้

นักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนหลักสูตรการดำน้ำใช้ดำน้ำ Sea walking (เดินบนพื้นทะเลด้วยสายส่งอากาศ) เรือ scooter และเรือกล้วย

- นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งเป็นผลมาจากการเข้าและออกแหล่งดำน้ำของเรือ และการเข้าไปใช้ทุ่นจอดเรืออย่างไม่ถูกวิธี

มีแนวทางการบริหารจัดการร่วมกันดังนี้

- สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเกาะเต่า
- ส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีระบบบำบัดน้ำทิ้ง และการจัดการขยะของแต่ละกิจการ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร
- ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของกิจการจะควบคุม และมีความรับผิดชอบต่อการทำผิดข้อปฏิบัติ และกฎต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ผู้นำการท่องเที่ยว พนักงาน เด็กเรือ และผู้ควบคุมเรือ
- สร้างองค์ความรู้เพื่อนำข้อมูลทางวิชาการมาเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของนักวิชาการ ผู้ประกอบการ อาสาสมัคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการสร้างความรู้ ความตระหนัก และจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว ประชาชน นักเรียน และเยาวชนของชุมชนเกาะเต่า ทั้งในระบบการศึกษาตามหลักสูตรของท้องถิ่น และสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ
- อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เกาะเต่า และพื้นที่ใกล้เคียง และปฏิบัติตามกฎต่างๆ ที่กำหนดไว้ในเขตการจัดการพื้นที่ทางทะเล รอบเกาะเต่า และกองหินใกล้เคียง
- ปฏิบัติตามข้อตกลงในการควบคุมผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อกำหนดกติกาการอนุรักษ์ และรูปแบบกิจกรรมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากแนวปะการังรอบเกาะเต่า และกองหินใกล้เคียง

มีข้อตกลงในการควบคุมผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ดังนี้

1. ข้อกำหนดทั่วไปของการท่องเที่ยวทางทะเล

- ปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ ที่กำหนดไว้ในเขตการจัดการพื้นที่ทางทะเล รอบเกาะเต่า และกองหินที่เป็นแหล่งดำน้ำ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เกาะเต่า และพื้นที่ใกล้เคียง
- ห้ามให้อาหารปลาในแนวปะการัง
- ห้ามทิ้งขยะสิ่งปฏิกูลทุกชนิด (เปลือกผลไม้ อาหาร น้ำมัน ฯลฯ) จากเรือที่อยู่ในระยะ 3 กิโลเมตรจากเกาะเต่า
- ห้ามตกปลา ยิงปลา จับสัตว์น้ำ และการประมงรูปแบบต่างๆ จากเรือท่องเที่ยว ในแนวปะการังที่เป็นแหล่งดำน้ำ
- ห้ามเก็บสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิตในแนวปะการัง และกองหิน (หอยมือเสือ เปลือกหอย ปะการัง กัลปังหา เห็ดหลุม ฯลฯ)
- ห้ามไล่ต้อน กักขัง หรือล่อให้ปลา และสิ่งมีชีวิตในทะเล เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวดู

2. การท่องเที่ยวดำน้ำแบบใช้ถังอัดอากาศ (Scuba diving)

- จะมีมาตรการ จำกัดจำนวนนักดำน้ำ และเรือที่สามารถใช้แหล่งดำน้ำต่อครั้ง
- จำนวนนักเรียน Open Water จะต้องไม่เกิน 6 คนต่อ ผู้สอน 1 คน
- จำนวนนักเรียนในคอร์สอื่นๆ (Specialties advanced rescue ฯลฯ) ต้องไม่เกิน 6 คนต่อผู้สอน 1 คน
- สัตส่วนของ Fun divers จะต้องไม่เกิน 4 คน ต่อผู้นำดำน้ำ 1 คน
- นักท่องเที่ยวทุกคนที่ดำน้ำที่เกาะเต่าจะต้องดำน้ำกับ Dive leader
- จัดให้มีหลักสูตร และบัตรผู้นำการดำน้ำบริเวณเกาะเต่า และกองหินในพื้นที่ใกล้เคียง
- มีการลงโทษผู้นำการดำน้ำ ที่พบว่า สร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง ทั้งจากตนเอง และลูกทัวร์
- นักดำน้ำจะต้องมีการฟื้นฟูความรู้ทักษะใหม่/แนะนำการดำน้ำในเกาะเต่า หาก
 - (1) ไม่เคยดำน้ำบริเวณที่มีปะการังมาก่อน
 - (2) ไม่ได้ดำน้ำเป็นเวลามากกว่า 1 ปี
 - (3) เรียนดำน้ำจากที่อื่นที่ไม่ใช่เกาะเต่า และมีประสบการณ์ดำน้ำน้อยกว่า 10 ครั้ง
- จะมีกฎระเบียบเกี่ยวกับความเร็ว และเวลาของเรือเมื่อ เข้า/ออกจากทุ่นจอดเรือ
- ควบคุมผลกระทบจาก CESA line โดยห้ามนำไปติด/มัดกับปะการัง ห้ามปล่อยลงน้ำในบริเวณที่ความลึกจากพื้นหรือยอดของปะการัง น้อยกว่า 7 เมตร และไม่ทิ้งไว้ในน้ำขณะที่ไม่มีการใช้งาน
- ผู้ประกอบการให้เช่าอุปกรณ์ และถังดำน้ำ จะต้องตรวจสอบบัตรดำน้ำสากล และบัตร dive leader ของนักดำน้ำที่มาเช่าอุปกรณ์จากร้าน ว่ามีทักษะและประสบการณ์เพียงพอจะไม่สร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง

3. การท่องเที่ยวดำน้ำผิวน้ำ (snorkelling)

- ห้ามนักท่องเที่ยว ดำน้ำแบบ Snorkel ใส่รองเท้าวางมือ และตีนกบลงน้ำ
- นักท่องเที่ยวแบบ snorkel จะต้องสวมชูชีพทุกคน
- นักท่องเที่ยวที่ตีตีนกบ หรือตีเท้าใกล้ปะการังมากเกินไปจะต้องถูกห้ามการดำน้ำทันที
- ลูกค้า Snorkel ที่อยู่ในทัวร์ หรือเป็นกลุ่ม (ยกเว้นรายย่อยที่จ้างเรือหางยาว) จะต้องมีการนำผู้ล่าสัตว์
- ผู้นำ Snorkel จะต้องผ่านการอบรม และรับรองก่อนทำการนำเที่ยว Snorkel (การปฏิบัติตัวด้านความปลอดภัย การกู้ภัย สิ่งแวดล้อม)
- จำนวนลูกค้า Snorkel ต่อไกด์ 1 คนจะต้องไม่เกิน 8 คน
- พนักงานของผู้ประกอบการดำน้ำ และ snorkel ที่นำนักท่องเที่ยวไปดำน้ำ จะต้องได้รับการอบรม ข้อปฏิบัติในการนำนักท่องเที่ยวในแนวปะการัง
- พนักงานที่ถูกรับเห็นว่าทำผิดจะถูกลงโทษภายใต้กฎกติกาที่ตั้งขึ้นมาใหม่

- ผู้ประกอบการดำน้ำจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรม และได้รับใบรับรองการประกอบอาชีพท่องเที่ยว แนวปะการังบริเวณเกาะเต่า

4. กิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลอื่นๆ

- สามารถให้ทดลองประสบการณ์การดำน้ำ แบบ Discover SCUBA Diving ตามมาตรฐานของสถาบันการดำน้ำสากล โดยมีข้อกำหนด ดังนี้
 - 1) มีการอบรมด้านความปลอดภัยและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลให้กับนักท่องเที่ยว
 - 2) จะต้องสอนทักษะต่างๆ ในบริเวณที่มีระยะอย่างน้อย 20 เมตรจากแนวปะการัง
 - 3) นักดำน้ำ DSD จะต้องรักษาระยะ 2 เมตรจากปะการัง (ทั้งแนวตั้ง และแนวนอน)
 - 4) มีผู้ควบคุมการดำน้ำ อัตราส่วนผู้นำ 1 คน ต่อนักท่องเที่ยว ไม่เกิน 2 คน
- ห้ามกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อาจสร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง และไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เกาะเต่า ได้แก่
 - 1) การนำนักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนดำน้ำตามหลักสูตรสากลลงไปแนวปะการัง (Try dive หรือ Tea bagging)
 - 2) Snuba หรือชื่อเรียกอื่นๆ ซึ่งมีการใช้สายส่งอากาศช่วยหายใจ ให้นักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนหลักสูตรการดำน้ำ
 - 3) Sea walking (เดินบนพื้นทะเลด้วยสายส่งอากาศ) และกิจกรรมอื่นๆ ที่สัมผัสพื้นทะเล
 - 4) เรือ scooter
 - 5) เรือกล้วย
 - 6) กิจกรรมท่องเที่ยวอื่นๆ ที่พบในภายหลังว่าอาจจะสร้างความเสียหายให้กับธรรมชาติ ทั้งแนวปะการัง ชายหาด คุณภาพน้ำ และไม่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว
- จะมีการตรวจสอบกิจกรรมการนำนักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านหลักสูตรการดำน้ำ ลงไปแนวปะการังอย่างเคร่งครัดหากพบนักท่องเที่ยว เตะ เหยียบ จับต้อง อุปกรณ์ดำน้ำกระแทก หรือสร้างความเสียหายให้กับแนวปะการังจะไม่ให้มีกิจกรรมดังกล่าวอีกต่อไป และจะมีการกำหนดมาตรการลงโทษผู้นำการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เหมาะสมต่อไป

5. เรือท่องเที่ยวทางทะเล

- เรือจะต้องมีความสะอาด และปลอดภัย ต่อสิ่งแวดล้อมและนักท่องเที่ยว
 - 1) เช็ครถยนต์ทุกปี และมีข้อมูลการตรวจเช็คครั้งล่าสุด
 - 2) น้ำมันเครื่อง น้ำมันเรือทั้งหมดจะต้องมีการจัดเก็บอย่างดีในที่เก็บที่มีฝาปิด
 - 3) ใต้ท้องเรือจะต้องสะอาดปราศจากขยะหรือน้ำมัน
 - 4) จะต้องมีถังสำหรับเก็บของเสีย หรือน้ำเสีย
 - 5) มีอุปกรณ์ป้องกันใบพัดเรือตามความเหมาะสมกับเรือแต่ละประเภท

6) ควบคุมความเร็วที่เหมาะสมในการเข้าสู่แหล่งดำน้ำ หรือบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวอยู่ในน้ำ

- มีเสื้อชูชีพอย่างเพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวบนเรือ
- ห้ามทิ้งสมอเรือในแนวปะการัง
- ห้ามทิ้งขยะ อาหารเหลือ และเศษอาหารจากการปรุงอาหารลงทะเล รวมถึงการห้ามให้อาหารปลา
- ห้ามใช้โฟมในการทำหุ่นผูกเรือ
- ห้ามลูกเรือ และพนักงานบนเรือตกปลา ยิงปลา และจับสัตว์น้ำต่างๆ ในบริเวณแหล่งดำน้ำ และในเขตพื้นที่ห้ามทำการประมงตามกฎหมาย
- ควบคุมจำนวน และขนาดของเรือที่เข้าไปในแนวปะการัง
- มีข้อกำหนดสำหรับการผูกหุ่นจอดเรือ ดังนี้
 - 1) หุ่นสี่สั้ม สำหรับผูกเรือใหญ่ ไม่เกิน 2 ลำ ต่อหุ่น
 - 2) หุ่นสี่ขา สำหรับผูกเรือหางยาว หรือเรือ speed boat ขนาดไม่เกิน 15 ที่นั่ง และจอดได้ไม่เกิน 2 ลำ ต่อหุ่น
 - 3) หุ่นราวสี่เหลี่ยม (หุ่นไขปลาก) ใช้สำหรับกั้นหมายเขตแนวปะการังน้ำตื้น และการดำผิวน้ำ snorkelling ห้ามเรือเข้าไปในแนวปะการัง สามารถผูกได้เฉพาะเรือหางยาวเท่านั้น
- ใช้หุ่นผูกเรืออย่างถูกวิธี และช่วยกันบำรุงรักษาหุ่นผูกเรือ ตามแนวทางที่กำหนด

6. การประมง

กลุ่มประมงพื้นบ้านเห็นพ้องต้องกันว่า

- ไม่ทำการทำการประมงทุกรูปแบบในบริเวณที่ประกาศเขต “ที่รักษาพืชพันธุ์ของเกาะเต่า” ได้แก่ พื้นที่บริเวณเกาะนางยวน มาถึงแม่หาด
- ไม่ทำการประมงทุกรูปแบบในรัศมี 80 เมตร รอบหุ่นจอดเรือท่องเที่ยว บริเวณแนวปะการัง และกองหินที่เป็นแหล่งดำน้ำ
- ไม่ทำการประมงด้วยลอบในบริเวณแนวปะการัง และกองหินรอบเกาะเต่า
- ไม่ทิ้งสมอเรือลงในแนวปะการัง
- ขนาดตาอวนที่สามารถทำการประมงในบริเวณเกาะเต่า ให้มีขนาดตาอวน ใหญ่กว่า 3 นิ้ว ขึ้นไป
- มีสัญลักษณ์ประจำเรือที่แสดงให้เห็นว่า เป็นเรือประมงพื้นบ้านของเกาะเต่า

7. การติดตามสถานภาพแนวปะการัง และลดผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ต่อทรัพยากรทางทะเล

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และสถาบันการศึกษาต่างๆ จะติดตามตรวจสอบ ศึกษาวิจัยสถานภาพแนวปะการัง สิ่งมีชีวิตต่างๆ และสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ

- ส่งเสริมผู้ประกอบการในการติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานภาพแนวปะการัง และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- จัดหลักสูตร และการฝึกอบรมสำหรับผู้นำการท่องเที่ยวแนวปะการัง พนักงานเรือและคนขับเรือ โดยให้มีบัตรประจำตัวเพื่อใช้ในการควบคุมผลกระทบต่อแนวปะการัง

8. การประชาสัมพันธ์ และการควบคุมธุรกิจการท่องเที่ยว

- สร้างมาตรฐานการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการนอกพื้นที่ ทราบถึงกฎ กติกาการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของเกาะเต่า
- ควบคุม และมีมาตรการลงโทษธุรกิจท่องเที่ยวที่สร้างผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริม และให้รางวัลผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

บันทึกความเข้าใจ (MOU)

เพื่อการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง โฟม และหลอดพลาสติก

ระหว่าง

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กับ

กรมการท่องเที่ยว/เครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย /สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ จัดทำขึ้น ณ เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘ ระหว่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง / กรมการท่องเที่ยว / เครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โดยทั้ง ๔ (สี่) ฝ่าย จัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าวขึ้น โดยมีกรอบความร่วมมือ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักการและเหตุผล

หน่วยงาน ทั้ง ๔ (สี่) ฝ่าย เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะอย่างยั่งยืน สืบเนื่องจากปฏิญญาเกาะเต่าและประกาศเจตนารมณ์: ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะอย่างยั่งยืน และมุ่งสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ ที่มุ่งหวังจะประสานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกาะอย่างยั่งยืน และมุ่งสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ สำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน สถาบันการศึกษาวิจัย องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชน วิทยาศาสตร์พลเมือง และชุมชนท้องถิ่น ของเครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย จำนวน ๓๓ เกาะ และองค์กรภาคีเครือข่ายกว่า ๓๐ องค์กร ในข้อที่ ๗ ที่มุ่งมั่นจะดำเนินการจัดการขยะและของเสียบนเกาะโดยใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG และมุ่งสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ ที่ประกาศ ณ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันมหาสมุทรโลก เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ และวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ข้อ ๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ บันทึกความเข้าใจนี้ทำขึ้นเพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการสนับสนุน เพื่อปกป้อง คุ้มครอง พื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่เกาะให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

๒.๒ บันทึกความเข้าใจนี้ทำขึ้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะอย่างยั่งยืนและมุ่งสู่สังคมคาร์บอนและการเติบโตสีเขียวที่ยั่งยืน

ข้อ ๓. ขอบเขตความร่วมมือ

ความร่วมมือภายใต้บันทึกความเข้าใจ จัดทำขึ้นเพื่อให้การดำเนินการประสานความร่วมมือ สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วย Roadmap การจัดการขยะทะเล ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญ ที่กำหนดแนวทางการลดปัญหาขยะพลาสติกในทะเลที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความหลากหลาย ทางชีวภาพของประเทศ ระหว่างหน่วยงาน และผู้แทนของเครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทยที่ร่วมตัว กันจากกลุ่มเกาะต่าง ๆ กว่า ๓๐ เกาะในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในทะเลอ่าวไทยและอันดามัน ประกอบด้วย เกาะช้าง เกาะกูด เกาะหมาก เกาะจิก เกาะทะลุ เกาะพิทักษ์ เกาะสมุย เกาะมัดสุม เกาะพะลวย เกาะแตน เกาะพะงัน เกาะเต่า เกาะพยาม เกาะช้างเล็ก เกาะภูเก็ต เกาะราชา เกาะลันตา เกาะคอเขา เกาะปู เกาะจัม เกาะคณสี เกาะศรีบอยา เกาะพีพี เกาะยาวใหญ่ เกาะยาวน้อย เกาะมุก เกาะพระทอง เกาะลิบง เกาะสุกร เกาะกระดาน เกาะไหง เกาะปันหยี และเกาะหลีเป๊ะ

ข้อ ๔. บทบาทและความรับผิดชอบ

ตามที่มติคณะรัฐมนตรีได้ประกาศ Roadmap การจัดการขยะทะเล เพื่อลดผลกระทบ จากมลพิษทางทะเลที่มีต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย อีกทั้ง ความร่วมมือจากเครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเกาะในอ่าวไทย อันดามัน และเกาะตะวันออก รวมถึงการสนับสนุนจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมการท่องเที่ยว และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างอนาคตที่ยั่งยืนให้กับพื้นที่เกาะโดยลดการใช้ พลาสติกและวัสดุที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ เจตนารมณ์ร่วม ทุกฝ่ายยืนยันความตั้งใจที่จะร่วมมือกันในการลดการใช้พลาสติก แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง โฟม และหลอดพลาสติกในกิจกรรมการท่องเที่ยวและการใช้ชีวิตประจำวัน ในพื้นที่เกาะ โดยมีเป้าหมายสอดคล้องกับแผนปฏิบัติเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะอย่างยั่งยืน

๔.๒ การปฏิบัติการและมาตรการหลัก

๑. ลดการใช้พลาสติก: ส่งเสริมการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง โดยสนับสนุนการใช้วัสดุที่สามารถรีไซเคิลและย่อยสลายได้ทางธรรมชาติ

๒. สร้างความตระหนักรู้: จัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของพลาสติก ต่อสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ประกอบการ

๓. พัฒนาระบบการจัดการขยะ: ส่งเสริมการจัดการขยะอย่างครบวงจรที่เน้น เศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเกาะที่ยั่งยืน

๔. การส่งเสริมการมีส่วนร่วม: สนับสนุนให้ภาคประชาชนและชุมชนในพื้นที่เข้ามามี บทบาทในกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากพลาสติก

๔.๓ การติดตามและประเมินผล มีการจัดระบบติดตามผลการปฏิบัติตาม MOU อย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินผลลัพธ์ และปรับปรุงการปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตาม Roadmap การจัดการขยะทะเล และแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะที่ยั่งยืน

ข้อ ๕. ระยะเวลาความร่วมมือ

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีผลบังคับใช้ นับตั้งแต่วันที่มีการลงนามร่วมกันเป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๗๓ (ระยะเวลา ๕ ปี)

กรณีหน่วยงานใดประสงค์ยุติความร่วมมือตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ให้มีหนังสือแจ้งให้ทุกหน่วยงานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ทั้งนี้ ให้มีผลเป็นการยุติความร่วมมือเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น และไม่กระทบกับการดำเนินการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เว้นแต่จะตกลงไว้เป็นประการอื่นเป็นหนังสือ

ข้อ ๖. การเปลี่ยนแปลงแก้ไข

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้อาจมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเพิ่มเติมได้ด้วยความเห็นชอบร่วมกันของทุกหน่วยงาน และเมื่อทุกหน่วยงานให้ความยินยอมในการแก้ไขบันทึกความเข้าใจฉบับนี้แล้ว ให้จัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจเพิ่มเติมแนบท้าย และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจนี้

ข้อ ๗. ผลผูกพันทางกฎหมาย

ความร่วมมือตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่มีข้อผูกพันใด ๆ ตามกฎหมาย

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จัดทำขึ้นเป็น ๖ (หก) ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้ง ๔ (สี่) ฝ่ายได้อ่าน และเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว เห็นว่าถูกต้องตามเจตนารมณ์ทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ และต่างฝ่ายต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงนาม ณ วันที่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(ลงชื่อ).....

(นายเผด็จ ลายทอง)

รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(ลงชื่อ).....

(นายจาตุรนต์ ภัคดีวานิช)

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว

(ลงชื่อ).....

(ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา)

ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ
มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

(ลงชื่อ).....

(นางรำลึก อัครวชิน)

ผู้แทนกลุ่มเกาะอ่าวไทย
เครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย

(ลงชื่อ).....

(นายวิชิต ยะลา)

ผู้แทนกลุ่มเกาะอันดามัน
เครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย

(ลงชื่อ).....

(นายจักรกฤษณ์ สลักเพชร)

ผู้แทนกลุ่มเกาะตะวันออก
เครือข่ายเกาะยั่งยืนประเทศไทย

วันที่ 2 กรกฎาคม 2568

เทศบาลตำบลเกาะเต่า เข้าร่วมการติดตามการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการนำร่องการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ในพื้นที่เกาะเต่า กับ หน่วยงาน กรมควบคุมมลพิษ คพ. สดพ.14 ทสจ.สุราษฎร์ธานี ทด.เกาะเต่า มูลนิธิ 3r ใต้หรือ รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการดำเนินโครงการที่ผ่านมา หวังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการในอนาคต โดยเฉพาะประเด็นเรื่อง การดำเนินโครงการที่ผ่านมา การขยายระยะเวลาดำเนินโครงการ การปรับเปลี่ยนประเภทบรรจุภัณฑ์จากชนิดเดิมไปเป็นอะลูมิเนียม

📌 โปรมโทโพสต์นี้เพื่อเพิ่มการเข้าถึงสำหรับ ประชาสัมพันธ์ เทศบาลตำบลเกาะเต่า

[โปรมโทโพสต์](#)

👍 สุภัทรชัย ทองเรือง และ คนอื่นๆ อีก 9 คน

เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2568

เทศบาลตำบลเกาะเต่า ได้ร่วมกิจกรรมจัดงาน spotlight koh tao ของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะเต่า
รวมหน่วยราชการต่างๆ เทศบาลตำบลเกาะเต่า /โรงพยาบาลเกาะเต่า /TAC /ตม.เกาะเต่า/สภ.เกาะเต่า/ตำรวจ
ท่องเที่ยว ร่วมเดินขบวนพาเหรด Sea Life

และเปิดงาน spotlight koh tao โดยรับเกียรติจาก นายธัญมัย ศุภวิบูลย์ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็น
ประธานเปิดพิธีในครั้งนี้

ประมวลภาพกิจกรรม//

🔊 โปรียบทโพสดังนี้เพื่อเพิ่มการเข้าถึงสำหรับ ประชาสัมพันธ์ เทศบาลตำบลเกาะเต่า

โปรียบทโพสดี

👍❤️ คุณ, นัรฎฐมิ ชอนสุข, สุนิษา ชูฉิม และ คนอื่นๆ อีก 21 คน

แชร์ 1 ครั้ง

16 พฤศจิกายน 2024 - 🌐

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2567

เทศบาลตำบลเกาะเต่าจัดกิจกรรม ลอยกระทงประจำปี ๒๕๖๗

เพื่อร่วม #สืบสานประเพณีไทย ให้ออกอวยสิบบไป

เมื่อวันศุกร์ที่ 15 พฤศจิกายน ที่ผ่านมา เทศบาลตำบลเกาะเต่าจัดกิจกรรมโครงการสืบสานประเพณีลอยกระทงประจำปี ๒๕๖๗ โดยมี นายวัชรินทร์ ฟ้าสิริพร นายกเทศมนตรีตำบลเกาะเต่า ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด

สำหรับการจัดกิจกรรมในครั้งนี้เพื่อร่วมสืบสานประเพณีสำคัญ และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเยาวชน นักท่องเที่ยว ในการสืบสานประเพณีลอยกระทง อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเกาะเต่าให้กลับมาคึกคักอีกครั้ง

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงาน ที่เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมแต่งกายชุดผ้าไทยและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสืบสานประเพณีลอยกระทงให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณยิ่ง

วันที่ 18 ตุลาคม 2567

เทศบาลตำบลเกาะเต่า ได้จัดทำโครงการสืบสานประเพณีวันออกพรรษา ในวันที่ 18 ตุลาคม 2567 เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีวันออกพรรษาให้อยู่คู่สังคมตำบลเกาะเต่า ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนและหน่วยงานต่างๆ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีท้องถิ่นของตำบลเกาะเต่า ให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว รวมถึงเพื่อให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ ในเขตตำบลเกาะเต่า ตระหนักได้ถึงคุณค่าและความสำคัญของประเพณีวันออกพรรษา โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- การตักบาตรเทโว
- กิจกรรมทางศาสนา
- การชกพระ
- การขับร้องเพลงแห่เรือ
- การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

ในนามของผู้จัดทำโครงการสืบสานประเพณีวันออกพรรษา ขอขอบคุณทุกๆ ภาคส่วน ที่ร่วมแรงกายแรงใจทำให้กิจกรรมโครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ...

- วัดเกาะเจริญสันติธรรม สำหรับ สถานที่ในการจัดงาน
 - กำนันฤทธิ์ ผู้ใหญ่มนต์ ผู้ใหญ่อาทิตย์ และประชาชนตำบลเกาะเต่าทุกคน สำหรับ การเข้าร่วมกิจกรรม ตักบาตรเทโว กิจกรรมชกพระ กิจกรรมร้องเพลงแห่เรือ และการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน
 - สถานีตำรวจภูธรเกาะเต่า สำหรับการอำนวยความสะดวก และบริหารจัดการด้านจราจร
 - โรงพยาบาลเกาะเต่า ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ภูธรเกาะเต่า สำหรับการเฝ้าระวังและดูแลความปลอดภัย
 - ผู้ประกอบการ ฯลฯ
- หากเยื่อนามในนี้ไม่ครบ และในการจัดทำโครงการในครั้งนี้ มีข้อบกพร่องประการใด เทศบาลตำบลเกาะเต่าต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย และในโอกาสต่อไปจะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ทริปเปลี่ยนแผนสู่การปฏิบัติ

ดร. ศิริวิชัย ธีระ
ผ. ๗๐๗๗๗๗

หลักการเบื้องต้น

- ทริปเปลี่ยนแผนที่มีเป้าหมายชัดเจน
- ขอบเขตการดำเนินงานที่ชัดเจน
- ทรัพยากรที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
- ให้ความสำคัญกับ Value-chain
- ให้ความสำคัญกับ Stakeholder

ที่จะขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ
พร้อมเป้าหมายของยุทธศาสตร์

สร้างกลไกกลาง (Focal Point)
เพื่อที่สนับสนุนการดำเนินงาน
(องค์กรกลาง + หน่วยงานราชการ)

หลัก 4 ข้อ

- ให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินงาน
- ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ (Output)
- ให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินงาน
- ให้ความสำคัญกับ Stakeholder
- ให้ความสำคัญกับ Value-chain

ตัวอย่าง Quick-win

- จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก
- จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
- จัดทำเอกสารรายงาน
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

บูรณาการผ่านองค์กร ของภาครัฐและเอกชน

- ด้านการกำกับดูแล
- ด้านการให้บริการ
- ด้านการส่งเสริม
- ด้านการพัฒนาระบบ
- ด้านการดำเนินงาน

บูรณาการผ่านหน่วยงาน

- ท.ท.ท.
- กรมการขนส่งทางบก
- กรมการขนส่งทางน้ำ
- กรมการขนส่งทางอากาศ
- กรมการขนส่งทางราง
- กรมการขนส่งทางเรือ
- กรมการขนส่งทางท่อ
- กรมการขนส่งทางอากาศ
- กรมการขนส่งทางราง
- กรมการขนส่งทางเรือ
- กรมการขนส่งทางท่อ

บูรณาการผ่านเครือข่าย

- กรมการขนส่งทางบก
- กรมการขนส่งทางน้ำ
- กรมการขนส่งทางอากาศ
- กรมการขนส่งทางราง
- กรมการขนส่งทางเรือ
- กรมการขนส่งทางท่อ
- กรมการขนส่งทางอากาศ
- กรมการขนส่งทางราง
- กรมการขนส่งทางเรือ
- กรมการขนส่งทางท่อ

* กะละ

1. ชูชูสมนุษย์กะละเต่า

- เกศบาล - กรมทรัพย์ฯ - ททท. - รั้ว+1000

- คุมคน

2. พักพิงปะทวง ไดอากอแบ่ง 20๓๒ สลับพื้นที่ที่ตาม
เหมาะสม (เขียบก, ภูเขา)

- กธ.

- ผู้ประกอบการ

- ฝ่ายปกครอง

3. พืชทางทะเล (เก็อน, สักมู, ลังค้าย, ไม้โกงกาง/ส้ม)

- คุมคน

4 กำหนดจุดเฝ้าระวัง/CCTV, ระบบเตือนภัย

* พลังงาน

1. การจัดการพลังงานสะอาด (รถไฟฟ้า, โซลาร์เซลล์, พลังงานลม,
พลังงานน้ำ)

- ครัวเรือน

- ธุรกิจ

* ภูมิทัศน์ของเกาะ+ท่าเรือ

1. ~~ท่าเรือ~~ ปรับภูมิทัศน์ท่าเรือ - เกศบาล

2. ~~บ้านเรือน~~ บ้านเรือนน่ามอง - ครัวเรือน

- 10. แบ่งเขตร่องน้ำสาธิตหะไซ ๖๖๖๖๖๖
- 11. จัดระเบียบพื้นที่สาธิตหะไซ ขยายขาด
- 12. ศึกษาศึกษาพื้นที่ ~~หะไซ~~ ขยายขาด

* 13. จัดการซากสัตว์ที่เกี่ยวข้องทางทะเล
 - จำกัดพื้นที่ และระยะเวลาการใช้พื้นที่ เพื่อรักษาปะการัง
 - สืบสร้างธรรมชาติทางทะเล

• 14. ทำขยะเปียกมาแปรรูปเป็นปุ๋ย ใช้ในครัวเรือน

• 15. ลดการใช้พลังงาน ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน

• 16. รณรงค์การใช้พลังงานสะอาด

* 17. สื่อประชาสัมพันธ์ ระบุข้อปฏิบัติในการใช้ทรัพยากรทางทะเล

18. มีกรอบบริการ

• 19. การนิยามตนเองและการใช้วัสดุภัณฑ์ เมื่อลดคาร์บอน

20. ปลุกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่เยาวชน ผู้ประกอบการ
 เมื่อส่งต่อ

21. ปรับปรุงภูมิทัศน์ ทำสื่อให้พร้อมต่อการต้อนรับผู้มาเยือน

22. *สวนพฤกษศาสตร์*

มิติด้าน

สิ่งแวดล้อม

1

1. กำหนดพื้นที่ป่าต้นน้ำ (A)

2. ปลูกต้นไม้ทดแทน (ไม้เศรษฐกิจ)

3. ส่งเสริมการตัดแยกขยะในครัวเรือน 3 R

4. การจัดการขยะในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

5. ขนย้ายขยะจากพื้นที่

6. แปรรูปขยะเป็นพลังงาน

7. การจัดการน้ำเสีย (สร้างบ่อบำบัดครัวเรือน)

8. สร้างบ่อบำบัดน้ำเสียสาธารณะ

9. ศึกษาน้ำใต้ดิน (ฝ่ายเก็บน้ำ)

2 ដំណើរការងារស្រាវជ្រាវ

1. អនុវត្តការងារស្រាវជ្រាវ ដោយ ធានាបាននូវគុណភាពស្រាវជ្រាវ
- ធានាបាននូវគុណភាព/ភាពជោគជ័យ

1.1 រៀបចំផែនការស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

1.2 កំណត់គោលដៅស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

1.3 ជួបប្រជុំប្រគល់ការងារស្រាវជ្រាវ ៣០០ ម៉ោង

1.4 ធានាបាននូវគុណភាពស្រាវជ្រាវ ដោយ ធានាបាននូវគុណភាពស្រាវជ្រាវ
ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

1.5 ប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

2 វិធានការងារ

2.1 ត្រូវមាន 12 ប្រភេទការងារស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ
ដោយ ធានាបាននូវគុណភាពស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

2.2 ត្រូវមានការងារស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ
ដោយ ធានាបាននូវគុណភាពស្រាវជ្រាវ ដូចជា រៀបចំ 1 ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

๒๕๖๓
34

- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 1 - มีปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปี
- 1 - ส่งเสริมการตลาดเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ
- 2 - ธุรกิจ SME ของคนพื้นที่ สินค้าคนใน
พื้นที่

มติที่ประชุม
เครือข่าย

- 1 - มาตรฐานห้องพัก / ราคามาตรฐาน
เดียวกัน (การรักษามาตรฐานคุณภาพ/บริการ / 1/10/11)
- 2 - กระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง *การกระจายรายได้
- 1 - ร่วมกันกำหนดอัตราค่ากลางในการให้
บริการต่าง ๆ
- 1 - เพิ่มช่องทางการตลาดประชาสัมพันธ์
ของเกาะเต่า เช่น การเปิดเว็บไซต์ของเกาะเต่าเอง
- 2 - ส่งมอบอาชีพให้คนในท้องถิ่น
- 2 - ส่งเสริมการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 3 - พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และมีคุณภาพ
- 4 - รักษาธรรมชาติอาหารพื้นถิ่น
- 5 - วิสาหกิจชุมชน

การจัดการเกาะเต่าที่ฝั่งใต้

- 1 การสร้างความปลอดภัยในชุมชน
 - สร้างจิตสำนึกให้แก่คนในชุมชน
 - จัดกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในทิศทางเดียวกัน

" 1 หมู่บ้าน 1 การจัดการที่ฝั่งใต้ "

(การจัดการขยะ/เศรษฐกิจ/สังคม-วัฒนธรรม)

- ส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- #ลดเคมีคัล

กลุ่ม 3

▷ แนวทางการพัฒนามิติที่ 3 การจัดการ

1. **การจัดการที่ชัดเจน** (ความปลอดภัย) - การจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมและเพียงพอ } อยู่ระหว่างดำเนินการ (หลังรพ.)
- อาจมีการจัดสรรพื้นที่ภายในอาคาร

2. การกำหนดพื้นที่ในการให้บริการ (แบ่งระยะเวลา)

หลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยง (การกึ่งห้อง / ความปลอดภัย)
- กำหนดประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำอย่างเคร่งครัด
- หน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ระหว่างดำเนินการ
- พื้นที่พบปะการรวมตัว

3. การส่งเสริมการทักท้วง

(ติดตามบริเวณที่เก็บค่าบริจาคน้ำ / ออท)
- เว็บไซต์ของเกาะเต่าแบบเป็นทางการ
- มีการสแกนบุคคลเข้า-ออก เกาะที่มีประสิทธิภาพ
และสามารถทำได้จริงในพื้นที่ **Note!**

4. การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

- อาจมีการจัดระเบียบจากครัวเรือน
- อาจจะทำป้ายบอก / วัสดุกันคนเดิน
- ศึกษาดูแบบ ป้ายเตือนภัย - ช่องใส่ขยะ
- **ออกอุบาย** ให้คนต่างชาติลดการใช้มอไซต์
- เพิ่มพื้นที่รีไซเคิลเครื่องดื่มได้ => แจ้ง / ประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์

6. ทำแผนที่จะแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และกฎเกณฑ์ในการท่องเที่ยว

- แผนที่แนวปะการัง - ประกาศ Do / Dont ประชาสัมพันธ์ออกไปให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้
- สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเมื่อไปสัมผัสกับสถานที่ท่องเที่ยวในทางตรงกันข้าม
7. 4 ขั้นตอนการรู้กับผู้ประกอบการ ชุมชน นักท่องเที่ยว ในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- จัดงานอบรมให้ความรู้ ทั่วแต่ละกลุ่มกิจกรรม ซึ่งในแผนฉบับที่ 1 : ดูหัวข้อในเอกสาร (ททท, ไร่องาน, สวทค)
- จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ ต่อเนื่อง

- การจัดการด้านความปลอดภัย

- ส่งเสริมการให้ความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่เกี่ยวข้อง

- การสนับสนุน ส่งเสริม ชักจูง และกระตุ้นในสังคม เกาะเต่า

- การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนในชุมชน ในการดูแลรักษา ไข่มุกดำ

- การส่งเสริม ศึกษานวัตกรรม ท้องถิ่น อื่นๆ

- การจัดการโดยวิธี หลัก ชุมชน

- การเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ แก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้รับข้อมูลที่ถูกส่ง

- การถอดชั้น วิจัย กระจาย (กลางคืน)

- การสังเกตภาวะ เรืองเสียง (ยานพาหนะ)

- เริ่มต้น และ ส่งเสริม " มาตรการป้อง ชั่วภาพ "

- ใช้สิทธิการเข้าถึง การเงิน ที่ส่งเสริม การท่องเที่ยว ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม

- การจัดการขยะทางทะเล < เรือผู้ประมงพาณิชย์, เรือทัวร์ >

- ส่งเสริม และ ให้ความรู้ เกี่ยวกับการผูกพัน ^{เรือ} แก่ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

- การใช้ ความรู้ แก่ ผู้ประกอบการภายนอก ที่เข้ามาใช้พื้นที่
เกี่ยวกับ การขยายชุมชน (เรือนำเที่ยวจากที่อื่น)

- កត់ត្រា យុទ្ធសាស្ត្រ ទាន ធនធាន, វត្ថុ, ចរន្ត.

- យុទ្ធសាស្ត្រ យោធា តំណាង ឱកាស ឯក ឱកាស ក្នុង កិច្ចការ
យោធា ទ្រព្យ, ឧបករណ៍ យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា.

(*) ធានា ធានា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា
ឬ ធានា ធានា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា
ឬ ធានា ធានា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា

- ធានា យុទ្ធសាស្ត្រ

- ធានា ធានា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា
ឬ ធានា ធានា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា យោធា

- ជួយដំណើរការសិក្សា និងការងារផ្សេងៗ, ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល, គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
- ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងគណៈកម្មាធិការ

- ការងារផ្សេងៗ ដូចជា ការងារសិក្សា និងការងារផ្សេងៗ, គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
ដូចជា ការងារសិក្សា និងការងារផ្សេងៗ (ការងារសិក្សា)

- ការងារផ្សេងៗ ដូចជា ការងារសិក្សា និងការងារផ្សេងៗ, គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
ដូចជា ការងារសិក្សា និងការងារផ្សេងៗ គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ

- គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
ដូចជា គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ

- គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
ដូចជា គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ

- គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ
ដូចជា គណៈកម្មាធិការ និងគណៈកម្មាធិការ

- ឧបករណ៍ វិចិត្រ ចែកចាយ = ឧបករណ៍

↳ ស្រុកមេមត់ - ភ្នំពេញ, ឧបករណ៍ចែកចាយ

→ គេដឹង ឧបករណ៍ចែកចាយ កម្រិតចែកចាយ ក្នុង ៤ កំណត់

(*) ឧបករណ៍ វិចិត្រ ចែកចាយ - គិតពីការចែកចាយ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ និង មន្ត្រីរាជការ
- វិចិត្រ ៤៥០ ឆ្នាំ ចែកចាយ ឧបករណ៍, ឧបករណ៍

- គេដឹងការចែកចាយ ឧបករណ៍ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ និង មន្ត្រីរាជការ ៥៥០ ឆ្នាំ
ចំពោះ (មន្ត្រី) + (មន្ត្រី)

- គេដឹង ការចែកចាយ ឧបករណ៍ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ ៥៥០ ឆ្នាំ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ
↳ វិចិត្រ ៥៥០ ឆ្នាំ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ (ឧបករណ៍ មន្ត្រីរាជការ ៥៥០ ឆ្នាំ)

- ឧបករណ៍ វិចិត្រ = គេដឹង ឧបករណ៍ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ

- ឧបករណ៍ វិចិត្រ, ឧបករណ៍ វិចិត្រ ៥៥០ ឆ្នាំ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ ៥៥០ ឆ្នាំ
ក្រុម = មន្ត្រីរាជការ, មន្ត្រីរាជការ

- ឧបករណ៍ វិចិត្រ ៥៥០ ឆ្នាំ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ ៥៥០ ឆ្នាំ
និង ឧបករណ៍ វិចិត្រ ៥៥០ ឆ្នាំ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ ៥៥០ ឆ្នាំ

(ក្រុម) - ការ ចែកចាយ ឧបករណ៍ វិចិត្រ ៥៥០ ឆ្នាំ ចំពោះ មន្ត្រីរាជការ

- มีการประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ และ ความหลากหลายของชาวภาคใต้

- ได้ยังสามารถอยู่ร่วมกัน ได้ของภาคภาคใต้ ในสังคม ชาติร่วม

พหุวัฒนธรรม

- มีการจัดการจากกรมประมง กฏ วัฒนธรรม

กลุ่ม 4

มิติด้าน

สังคม-วัฒนธรรม

Social

Culture

+ มีกิจกรรมร่วมกันในศาลากลางกลาง
ในวันวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา อาหาร
ดนตรี ศิลปะ วัตถุประสงค์อื่นๆ

▷ ความช่วยเหลือ/ร่วมมือ
(การเป็นพี่เป็นน้อง เช่น การช่วยเหลือ)

▷ ความสามัคคี / การร่วมแรง
(การช่วยกันเพื่อให้เกิดประโยชน์)

การช่วยเหลือเพื่อส่วนรวม

กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความ

▷ มีการสร้างกฎ กติกา
(กฎ / ข้อ / ระเบียบ / ข้อปฏิบัติ)

และสร้างการรับรู้ ให้แก่ทุกคน

+ มีการปลูกจิตสำนึกในการใช้
ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด

+ ลดช่องว่างทางความแตกต่างระหว่างวัย
เริ่มต้นจากช่องวัย (ห้าง - มดในน้ำ ก้าว)

+ ชิงธงอาหารท้องถิ่น - อนุรักษ์รักษาอาหารประจำท้องถิ่น

+ ศูนย์วัฒนธรรม

+ ด้านวัฒนธรรม

(การรักษาอนุรักษ์)

▷ มีการสืบทอดภูมิปัญญา

(ภูมิปัญญา / ภูมิปัญญา / ภูมิปัญญา)

▷ ในท้องถิ่น - ชุมชนต่างๆ

+ การถ่ายทอด / การเรียนรู้

+ การรักษาความ

เป็นเอกลักษณ์

เช่น การแสดงออกไป-มา

มาใหม่ การมีน้ำใจ

+ การมีส่วนร่วมวัฒนธรรม / 111 111 111 111 111 111

+ สร้างวัฒนธรรมที่ดีงามไว้

ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน เช่น การถ่ายทอด

+ การรณรงค์ และ เคารพ สืบสาน

ขนบธรรมเนียม / วัฒนธรรม

(กิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย)

+ กิจกรรมเพื่อประโยชน์ / วัฒนธรรม

(ภาษา / วัฒนธรรม) + การสร้างศูนย์วัฒนธรรม (อนุรักษ์วัฒนธรรม)
(การส่งเสริม, อนุรักษ์)

• ๖๕๖ 34

• ๖๕๖ 12

๖๕๖ (3)

๖๕๖ (4)

๖๕๖ (4)

๖๕๖ (4)

๖๕๖ (6)

๖๕๖ (5)

๖๕๖

๖๕๖

๖๕๖

๖๕๖

๖๕๖

๖๕๖

๖๕๖ (7)

๖๕๖

ดร. กิตติชัย วัฒนวิทย์
ผ. 1701000000000

สรุปบทเรียนที่ได้
(Lessons Learned.)

1. **ตัวกำกับทั้งหมด**
เชิงปริมาณ
(กลุ่มที่มีขีดจำกัดทางอายุ)

(ใช้ภาษาที่สังคมเข้าใจง่าย)
โครงสร้างภาคกลาง
ของชุมชน

เกิดจากความ
สนใจใน
ชุมชน
ที่สนใจ

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การพัฒนาระบบนิเวศชุมชน
ชุมชน

มุ่งสู่เป้าหมาย
ที่ชัดเจน
ตามวิสัยทัศน์
ของชุมชน

บูรณาการความร่วมมือ
กับภาคีหลักในพื้นที่
ของพื้นที่
(หน่วยงานภาครัฐ เอกชน
ของพื้นที่)

พัฒนาระบบนิเวศ
ชุมชนจาก
สู่ชุมชน

(ใช้ภาษาที่
เข้าใจง่าย)
ทั้งแบบภาคกลาง
ของภาคกลาง
ของภาคกลาง
ของภาคกลาง
ของภาคกลาง
(มีภาคกลาง-ภาคกลาง-ภาคกลาง)
(ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย)
(ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย)

สื่อสารสารชุมชน
(Media) (ใช้ภาษาที่
เข้าใจง่าย)

ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
(ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย)
(ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย)
(ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย)